

10.2.2021

VN/20585/2020

Anvisning för valnämnden

Allmänt

- Om de lokala hälsovårdsmyndigheterna ger striktare anvisningar instruktioner ska dessa följas i stället för denna anvisning.
- Stanna med låg tröskel hemma även vid milda symptom på coronavirus, och meddela din situation omgående till centralvalnämndens ordförande eller centralvalnämnden. Symptom på coronavirus är feber, hosta, halsont, andnöd, muskelsmärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. Även störningar i smak- och luktsinnena har förekommit i samband med sjukdomen. Läs mera på www.omaolo.fi
- För valnämndens medlemmar och ersättare ska ordnas reservarrangemang och tillräckligt med assisterande personal även i det fall att alla ordinarie och reserver blir sjuka eller hamnar i karantän. Centralvalnämnden ser till att det finns tillräckligt med valfunktionärer.
- I och med coronaläget kan väljarna känna oro för något i röstningssituationen eller i andra väljares beteende. Valnämnden ska i alla lägen ansvara för säkerheten i röstningssituationen och se till att instruktionerna följs. I eventuella problemsituationer se valanvisning nr 2 och kontakta centralvalnämnden vid behov.

Förutseende åtgärder

- Se till att lokalen har god ventilation och att väljarna inte dröjer sig kvar i lokalen i onödan.
- Ventilationen ska regleras till minst normal vardagsnivå. Om det finns fler människor än normalt i lokalen på samma gång, kan effektivare ventilation behövas.
- Du kan märka ut 2 meters säkerhetsavstånd på golvet till exempel där väljarna står i kö.
- Ställ om möjligt upp en transparent plastvägg framför funktionärerna vid röstningsstället. Väggen ska vara tillräckligt hög för att ge skydd även för långa personer. På lämplig höjd i väggen ska det finnas en öppning för att ge och ta emot dokument. Lägg upp planschen försedd med valnämndens telefonnummer på ett synligt ställe vid entrén till röstningsstället för väljare i karantän. (Se sektionen röstning i karantän)

Åtgärder under dagen

- Håll ett över 2 meters säkerhetsavstånd till väljarna och de andra valförrättarna.
- Övervaka väljarna och ge instruktioner till alla närvarande om att hålla så långa säkerhetsavstånd som möjligt, åtminstone 2 meter.
- När väljarna anländer till röstningsstället möts de av en person med ansiktsmask, som uppmanar dem att använda handsprit som finns på 2 meters avstånd från personen och erbjuder väljaren en mask, om den som anländer för att rösta inte har en mask. Handsprit ska även finnas tillgängligt för de som lämnar röstningsstället.
- Valnämndens medlemmar och ersättare, valbiträden, assisterande personer och väljarna rekommenderas använda mask. En mask behöver dock inte användas om andningen försvåras orimligt mycket eller om andra hälsorelaterade orsaker föreligger.
- Använd visir om det inte är möjligt att använda mask. Visir kan även användas som ett tillägg till mask.
- Om en väljare inte har en mask, bör hen erbjudas en mask på röstningsstället. Väljaren har dock tillåtelse att rösta fastän hen vägrar att använda mask.

- Röstningsstället ska tillhandahålla engångsmasker för de väljare som inte har en egen mask.
- Reservera tillräckligt med masker till röstningsstället. Byt till en ny mask ungefär varannan timme. Använd handsprit eller tvätta händerna både innan och efter att du byter mask. Rengör underlaget för identitetsbevis ofta.
- Rengör de tillbehör som används gemensamt före användningen genom att torka av dem med en lösning av tvål och vatten eller med ett alkoholhaltigt rengöringsmedel.
- Rengör ytorna vid röstningsstället och pennorna i röstningsbåsen med minst 2-4 timmars intervall. Städinstruktioner finns på <https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/>

Röstningen

- Om en medlem i valnämnden inte känner igen en väljare som bär mask, ska väljaren ta av sig masken för kontroll av identiteten. Väljarna ska ges instruktioner om hur masken tas av på ett säkert sätt. Ge vid behov instruktioner muntligt till väljarna när identiteten ska kontrolleras:
 - Visa upp ett identitetsbevis.
 - Ta av masken genom att ta tag i snoddarna på båda sidorna om ansiktet.
 - Håll masken i samma grepp under hela kontrollen.
 - Släpp inte taget om masken.
 - När du får tillstånd av funktionären att ta på dig masken, gör det försiktigt utan att vidröra ansiktet.
- En väljare kan inte rösta om identiteten inte kan kontrolleras därför att hen inte vill ta av sig sin mask. Enligt vallagen är en väljare skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.
- Om en väljare som kommer till röstningsstället har tydliga symptom på infektion i andningsvägarna (hosta eller kraftiga nysningar), ska röstningen mottas på avstånd

från övriga väljare, till exempel i en entréhall eller utomhus, med beaktande av att en röstningsmarkering i enlighet med 76 § 2 mom. i vallagen kan efter valnämndens övervägande göras antingen i ett röstningsbås eller, om det inte är möjligt på grund av orimliga olägenheter för väljaren, på ett sådant sätt att valhemligheten bevaras.

- Röstning utomhus kan genomföras i omedelbar närhet av röstningsstället. Det är möjligt att rösta ute endast efter valnämndens övervägande (GrUB 3/2013 vp).

Röstning i karantän

- Bestämmelsen i 76 § 2 mom. i vallagen kan tillämpas även för att göra det möjligt att rösta för personer som är i karantän. En person som förordats karantän av en läkare i infektionssjukdomar får inte träda in i ett röstningsställe. Om en sådan person vill rösta på valdagen ska hen ringa antingen valnämnden eller centralvalnämnden, så att valnämnden har möjlighet ordna röstningen ute på gårdsplanen vid röstningsstället. Telefonnummer till centralvalnämnden finns i meddelandet om rösträtt och telefonnumret till valnämnden finns på justitieministeriets och institutet för hälsa och välfärds affisch invid ingången till röstningsstället. Efter att ha fått meddelande om att en väljare som förordats karantän väntar utanför röstningsstället, ordnar valnämndens ordförande röstningen på gårdsplanen utanför röstningsstället till exempel så här:
 - a) minst två medlemmar eller ersättare i valnämnden samt en valassistent går ut för att förrätta röstningen. För att röstningen inomhus ska kunna fortsätta oavbrutet, måste minst tre medlemmar eller ersättare i valnämnden bli kvar inomhus;
 - b) på röstningsställets gårdsplan (till exempel så att väljaren sitter i bilen) identifierar väljaren sig med ett identitetsbevis varefter väljarens namn och personbeteckning antecknas, hen får en röstsedel och man övervakar att hen fyller i röstsedeln så att valhemligheten bevaras;
 - c) väljarens röstsedel stämplas och väljaren uppmanas överräcka röstsedeln till valassistenten och samtidigt berättar man att eftersom väljaren inte själv kan lägga röstsedeln i urnan, ska en valassistent anlitas för detta;

- d) inomhus på röstningsstället kontrollerar valfunktionärerna väljarens rösträtt i vallängden eller i rösträttsregistret, varefter valassistenten lägger röstsedeln i urnan (se valanvisning 2, sid. 30).

Vid förfarandet är det särskilt viktigt att se till att valhemligheten bevaras. Om exceptionella röstningsarrangemang, såsom röstning utomhus, ska göras en notering i valprotokollet.

- Ställ nämnda affisch som är försedd med telefonnummer på ett synligt ställe vid ingången till röstningsstället och till exempel vid röstningsställets parkeringsplats.

Rösträkning

- Den preliminära räkningen ska ordnas så att tillräckliga säkerhetsavstånd kan hållas. För rösträkningen kan det behövas till exempel mera bordsyta än vid tidigare val. Risken för smitta via föremål är liten, så flera rösträknare kan handlägga samma röstsedlar. Det är dock viktigt att rengöra händerna regelbundet.